

FAMILIE-/ARVERET – REEKSAMEN, JAN. 2024

Opgave nr. 1

Psykologen Hala og aktieanalytikerens Mirco blev gift i 2010. Mirco fik 500.000 kr. på vej til kirken af sin mor, som mod Mircos indvendinger gyldigt bestemte fuldstændigt særeje derom. Mirco købte dagen efter et ur til 750.000 kr. for pengene samt en lønbonus på 250.000 kr.

Hala ejede en arvet zobelfrakke og en værdiløs broche. Brochen brugte hun dagligt. Frakken var for lille og blev gemt med tanke på et senere salg. De aftalte, at de selv betalte for eget forbrug, at de sammen betalte boligudgifterne, og at Hala skulle betale deres dyre ferier, som især Mirco holdt af. Mirco afholdt alle øvrige udgifter ved deres høje levestandard. I 2015 vandt de 8 mio. kr. i lotto, som de delte. Mirco lagde en solid investeringsplan for Halas del, så hun kunne få et afkast, men hun satte pengene i banken i stedet, så hun let kunne hæve, når hun bestilte rejser.

I 2019 oprettede de en formgyldig ægtepagt, hvori de bestemte, at de udelukkende skulle have delingsformue om alt, hvad de ejede, og at al gæld, der ellers skulle fradrages i særejet, i stedet skulle fradrages i delingsformuen. Hala lovede at betale festen i anledning af deres 10-års bryllupsdag, men da hun havde glemt sit dankort hjemme, betalte Mirco irriteret regningen på 100.000 kr. i restauranten med opsparat løn. Ved festen satte Mircos mor en pakke med et dyrt kaffestel på gavebordet med ordene *"En gave til jeres hjem"* på kortet, mens hans far gav Mirco 2 mio. kr. med et kort, hvor der stod: *"Jeg ved, du er imod det, men min gave er fuldstændigt særeje, som din arv efter mig også skal være."* Mirco købte hurtigt derefter en villa for sin del af lottogevinsten, gaven fra sin far og et nyt banklån på 3 mio. kr.

Mirco arvede et maleri til 1 mio. kr. ved moderens død d. 1. november 2022. I formgyldigt testamente fra 2019 havde moderen skrevet: *"Arven efter din far og mig skal være fuldstændigt særeje, som din far altid har sagt."* Mircos far døde en måned senere og efterlod 1,2 mio. kr. kontant til Mirco og ingen yderligere dokumenter.

Hala var træt af, at Mirco igen havde bedt hende om at refundere de 100.000 kr., han havde betalt for festen to år tidligere, selv om han lige havde arvet. I trods

brugte hun i marts 2023 sine sidste 2,2 mio. kr. på at købe et feriehus. Hun glemte at forsikre det, og da det brændte ned efter et lynnedslag i juli, var grunden kun 700.000 kr. værd. Da Mirco opdagede, at Hala ikke havde refunderet udgifterne fra festen, og samtidig opdagede, at hun aldrig havde investeret lottogevinsten, regnede han ud, at hun var gået glip af et afkast på 1,5 mio. kr. Han rasede over den, med hans ord, ”*idiotiske og helt uansvarlige*” måde, hun havde forvaltet sin formue på. Det samme mente han om, at hun havde brugt i alt 2 mio. kr. på deres dyre ferier, og han råbte: ”*Godt, at mine forældre var kloge nok til at give kaffestellet og de 2 mio. kr. til mig alene*”.

Mirco anmodede om separation d. 30. august 2023, og boet blev gjort op d. 3. december 2023. Villaens værdi var uændret på 9 mio. kr., og bankgælden uændret på 3 mio. kr., kaffestellet var 200.000 kr. værd, uret 900.000 kr., maleriet 960.000 kr., og arven efter Mircos far, der var investeret klogt i aktier, var 1.740.000 kr. værd. Grunden var stadig 700.000 kr. værd, brochen var stadig værdiløs og zobelfrakken 8.000 kr. værd.

Hvordan skal boet deles, når ægtefællerne begge ønsker mest muligt, når det forudsættes, at de hver udtager egne aktiver?

Løsningsvejledning til opgave nr. 1 (familieret):

Hvordan skal boet deles, når ægtefællerne begge ønsker mest muligt, når det forudsættes, at de hver udtager egne aktiver?

Ægtepagten

Ægtefællerne kan som udgangspunkt ophæve tredjemandsbestemt særeje i ægtepagt jf. ÆFL § 14, stk. 1, men kun såfremt dette er i overensstemmelse med tredjemandsbestemmelse, jf. ÆFL § 14, stk. 2. Her fremgår det tydeligt, at moderen bestemmer særeje mod Mircos protester, hvorfor intet tyder på, at hun har villet give adgang til ændringer, jf. ÆFL § 23, stk. 2. Det samme gælder faderens særejebestemmelse om gaven. Da tredjemandsbestemmelserne er de eneste særejebestemmelser i ægteskabet, og da de ikke kan ændres, får denne del af ægtepagten ikke nogen virkning.

Familieret 2013 s. 198 ff.

Ægtefællerne kan med hjemmel i ÆFL § 18, gyldigt træffe bestemmelser om fradrag af gæld i en anden formuesfære, end den som følger af ÆFL § 29. Det følger dog af ÆFL § 18, stk. 2, at de ikke kan træffe bestemmelse om fradrag af eventuel fremtidig gæld i delingsformuen, såfremt gælden ellers ville skulle fradrages i særejet. Bestemmelsen kan derfor kun vedrøre evt. gæld, der allerede var stiftet, før aftalen blev indgået, og en sådan gæld findes ikke, hvorfor bestemmelsen heller ikke får nogen virkning.

Familieret 2023 s. 213 ff.

Pengegaven til Mirco fra moderen

Pengegaven er klart givet til Mirco alene og med gyldig bestemmelse om særeje. *Eksaminanderne skal ikke forholde sig til hjemlen til særejebestemmelsen, da både RVL § 28, stk. 1, nr. 2 og RVL § 28 a falder uden for deres pensum, og da det er klart angivet, at der er tale om en gyldig særejebestemmelse. Gør de det alligevel, er det derfor forventeligt og acceptabelt, hvis de henviser til ÆFL § 12, stk. 1, nr. 2, om fuldstændigt særeje samt til ÆFL § 23, stk. 1, om tredjemands bestemmelse og ÆFL § 12, stk. 2, nr. 1, om genstandssæreje.*

Købet af uret

Købet af uret for sammenblandede midler fra Mircos lønbonus, der ikke er omfattet af en friholdelsesgrund, og pengegaven fra moderen, er foretaget i 2010, og skal derfor behandles efter reglerne fra før ÆFL, jf. ÆFL § 76, stk. 1. Den daværende praksis var, at den formuesfære fra hvilken den største del af betalingen hidrørte på erhvervstidspunktet, ville blive afgørende for hele aktivets formuestatus, jf. U 2015.3857 H og U 2017.462/2 H. I dette tilfælde er uret derfor fuldstændigt særeje. Overførslen af midler mellem delingsformue og særeje skal håndteres efter ÆFL § 38.

Reguleringskravet udgøres af formindskelsen af delingsformuen, som var på 250.000 kr., og kravet kan gøres gældende mod den samlede delingsformue på skiftet.

Familieret 2023 s. 226 og 328 ff.

Det er kun selve aktivets formuestatus, der ifølge ÆFL § 76 skal bedømmes efter de dagældende regler i RVL. Skiftet skal i øvrigt håndteres efter ÆFL, jf. ÆFL § 72. Anvendelsen af midler fra bodelen udløste dog også efter RVL § 23 et vederlagskrav, svarende til det nuværende reguleringskrav i ÆFL § 38, og henvisning til disse bestemmelser accepteres i givet fald også, da eksaminanderne ikke forventes at kende alle overgangsreglerne.

Lottogevinsten

Parret delte lottogevinsten mellem sig og ejer derefter hver især halvdelen af gevinsten. Hver ægtefælles del af lottogevinsten indgår i deres respektive delingsformuer, jf. ÆFL § 5, da pengene heller ikke i øvrigt er omfattet af nogen af de i ÆFL § 26, stk. 1, opregnede friholdelsesgrunde.

Familieret 2023, s. 110, 112 og 162 f.

Det manglende afkast og de dyre ferierejser

Der er særråden, jf. ÆFL § 1, stk. 1. En ægtefælle skal råde over sin formue på en sådan måde, at den ikke utilbørligt forringes til skade for den anden ægtefælle, jf. § 1 stk. 2. Bestemmelsen indeholder ikke en forpligtelse for en ægtefælle til at forøge sin formue, ligesom § 40 stk. 1 kun omtaler krav i anledning af reducere af en ægtefælles formue. Det udløser derfor ikke et krav, at Hala ikke har forøget sin formue ved at anvende Micros investeringsplan.

At hun har forbrugt sin formue til dyre ferierejser, udløser heller ikke noget krav. De havde begge glæde af rejserne og deres i det hele taget høje levestandard, ligesom de var enige om, at Hala skulle afholde udgifterne forbundet med disse. At opretholde en fælles høj levestandard efter aftale med sin ægtefælle er ikke vanrøgt og giver ikke grundlag for et misbrugskrav.

Hala kan ikke få medhold i et krav mod Mirco for betalingen af de ferierejser, som hun har afholdt udgifterne ved efter deres aftale om fordeling af udgifter, jf. ÆFL § 2, stk. 1, og § 4.

Familieret 2023 s. 109 ff., s. 137 f., 139 ff., 234 ff., 323 ff.

Kaffestellet

Det kort, der følger med kaffestellet, som Mircos mor sætter på gavebordet i anledning af parrets bryllupsdag, giver ikke grundlag for at tro, at gaven var tiltænkt Mirco alene. Tværtimod omtales det som en gave til "jeres hjem". Det er derfor nok rigtigst at nå til den konklusion, at stellet er givet til ægtefællerne i lige sameje, jf. også U

1937.817 V. Det væsentligste er grundigheden i eksaminandens argumentation, og afhængig heraf kan et andet resultat også godtages.

Da kaffestellet ikke er omfattet af nogen friholdelsesgrund for nogen af ægtefællerne, indgår hver ægtefælles ejerandel i dennes delingsformue, jf. ÆFL § 5.

Familieret 2023 s. 110, 112, 135 og 162 f.

Pengegaven fra Mircos far

Mircos far traf en gyldig tredjemandsbestemmelse om særeje for gaven på de 2 mio., som han gav direkte til Mirco. Der kan ikke være tvivl om, at kun Mirco skulle modtage beløbet, og særejebestemmelsen er i overensstemmelse med ÆFL § 23, stk. 1 samt ÆFL § 12, stk. 1, nr. 2. Der er tale om en genstandsbestemt afgrænsning af særejet, jf. ÆFL § 12, stk. 2, nr. 1.

Familieret 2023, s.134 og s. 196

Købet af villaen

Villaen er købt for sammenblandede midler i 2021 og bliver derfor brøkdelsæreje, jf. ÆFL § 24, stk. 1, i samme forhold som forholdet mellem de anvendte midler til udbetalingen. Det følger i øvrigt af ÆFL § 24 stk. 2, at gældsoptagelsen ikke har indflydelse på aktivets formuesfære. Ved købet anvendte M 4 mio. kr. fra en lottogevinst, der er delingsformue, da den ikke er omfattet af en friholdelsesgrund, og gaven fra faderen på 2 mio., som er skilsmissesæreje, hvorfor huset bliver brøkdelsæreje med 2/3 som delingsformue og 1/3 som skilsmissesæreje.

Familieret 2023 s. 223 f.

Gælden ved købet af villaen

Den gæld, Mirco optager til finansiering af købet er som nævnt ovenfor ikke omfattet af aftalen efter ÆFL § 18, da den ikke blev stiftet før eller i umiddelbar forlængelse af ægtepagtsoprettelsen. Gælden skal derfor fradrages i hhv. delingsformuen og særejet i samme forhold, som aktivet indgår i disse, jf. ÆFL § 29, stk. 1, 2. pkt. hhv. ÆFL § 29, stk. 2, 1. pkt., idet gælden er optaget med henblik på erhvervelse af huset. Således skal 1/3, svarende til 1 mio., fradrages i særejet, og 2/3 svarende til 2 mio. fradrages i skilsmissesærejet.

Familieret 2023 s. 225 f.

Betaling for festen

Det forhold, at Mirco må betale restauranten for deres fest ved 10-års bryllupsdagen, fordi Hala har glemt sit dankort, ændrer ikke på, at det er hende, der hæfter for udgiften i det indre forhold. Mirco betaler med opsparet løn, der er omfattet af hans delingsformue, jf. ÆFL § 5, og da gælden ikke knytter sig til noget aktiv, og da Hala kun har delingsformue, skal gælden fradrages i hendes delingsformue. Den rette argumentation er, at gælden ikke knytter sig til nogen formuesfære, og derfor skal placeres i

Halas formue efter forholdet mellem hendes delingsformue og friholdte formue, jf. ÆFL § 29, stk. 3, og da hun udelukkende har værdier i delingsformuen, skal hele gælden derfor fradrages i hendes delingsformue. *Det er af mindre betydning, hvis eksaminanden ikke henviser til nogen del af § 29 eller evt. anvender ÆFL § 29 stk. 1 med henvisning til, at gælden ”i øvrigt kan henføres til [delingsformueaktiver]”, idet der ikke findes anden formue.*

Familieret 2023, s. 109 f., 112, 169 ff.

Arven efter Mircos forældre

Mircos mor skrev testamente med bestemmelse om fuldstændigt særeje, jf. ÆFL § 12, stk. 1, nr. 2. Til trods for, at det ifølge moderen var faderens ønske, kan særejebestemmelsen i hendes testamente ikke gælde for arven efter faderen. Heller ikke selv om faderen tydeligt i forbindelse med den tidligere gave til Mirco har udtrykt, at han ønsker dette. Særejebestemmelser vedrørende arv skal fremgå af et testamente, jf. ÆFL § 23, stk. 3, der skal være gyldigt. Kortet, som Mirco fik, kan højst opfylde formkravene til nødtestamente i AL § 65 eller indbofordelingsliste i AL § 66. Da faderen ikke er i en nødsituation, der forhindrer ham i at skrive testamente, og da der ikke er tale om fordeling af sædvanligt indbo, er det udelukket, at der kan være tale om sådanne testamentsformer. Testamentet efter Mircos mor kan ikke fuldt ud få virkning efter sin ordlyd, men må fortolkes sådan, at der gives særeje for arven efter hende. Dette gælder også for tvangsarven, som hun kan bestemme særeje for, jf. den ubegrænsede adgang til at bestemme særeje for arv i ÆFL § 23, stk. 1, hvorved hjemmelskravet i AL § 50 er opfyldt.

Da Mircos far ikke efterlader sig noget testamente, og der ikke er øvrige friholdelsesgrunde, jf. listen i ÆFL § 26, stk. 1, som dækker arven, så indgår den i delingsformuen, jf. ÆFL § 5. Det samme gælder de aktier, som Mirco har investeret arven i.

*Familieret 2023, s. 179 f., 182 f., 195 ff.
Arveret 2021 s. 196 f., 198 ff. og 267 f.*

Brochen og zobelfrakken

Hala ønsker at friholde brochen og zobelfrakken fra delingen. Da de ikke er omfattet af andre friholdelsesgrunde og har en beskedent værdi, er det kun meningsfuldt at vurdere, om de er omfattet af ÆFL § 31 om friholdelse af personlige genstande.

Zobelfrakken beholder hun udelukkende med salg for øje, hvorfor den ikke opfylder kravet om at være en genstand, som hun anvender til ”personligt brug”, og den kan således heller ikke friholdes fra delingen, jf. også U 1995.806 Ø.

Brochen, som ikke anvendes af andre, og som i øvrigt er værdiløs, er omfattet af ÆFL § 31 og kan derfor friholdes fra deling.

Familieret s. 311 ff.

Det nedbrændte feriehus

Det betragtes som vanrøgt af formuen, når man ikke har holdt fast ejendom brandforsikret, hvorfor tabet på 1,5 mio. kr. ved branden i feriehuset udgør vanrøgt af formuen og udløser et misbrugskrav til Mirco på det i delingsformuen tabte beløb, som er 1.500.000 kr., jf. ÆFL § 40, stk. 1. Kravet kan rettes mod den samlede delingsformue, og det kan dækkes på skiftet, så Mirco får dækket det fulde krav.

Familieret s. 139 f., 323 ff.

Boopgørelse

Aktiver/Passiver	M særeje	M bodel	H bodel	H friholdt
Uret	900.000			
Kaffestellet		100.000	100.000	
Villaen	3.000.000	6.000.000		
Boliglån	÷ 1.000.000	÷ 2.000.000		
Maleri	960.000			
Aktier/arv fra far		1.740.000		
Zobelfrakken			8.000	
Brochen				0
Nedbrændt feriehus			700.000	
Indbyrdes gæld		100.000	÷ 100.000	
Netto	3.860.000	5.940.000	708.000	0
Samlet til ligedeling		6.648.000		
Reguleringskrav		÷ 250.000		
Misbrugskrav		÷ 1.500.000		
Resterende til ligedeling		4.898.000		
Lighedeling		2.449.000	2.449.000	
Misbrugskrav		1.500.000		
Reguleringskrav			250.000	
Boslodder		3.949.000	2.699.000	

I boslodstilsvar skal Mirco betale 5.940.000 kr. ÷ 3.949.000 kr. = 1.991.000 kr. Mirco kan modregne Halas gæld vedrørende festen, og betale i alt 1.891.000 kr. til Hala, hvorefter alle interne krav er afregnet mellem dem.

Opgave 2 besvares, som om de nugældende regler har været gældende gennem hele hændelsesforløbet.

Opgave nr. 2

Campingentusiastene Bo og Kirsten, der havde været gift siden 1993, levede et fredeligt liv i Bos lejlighed i en mindre vestjysk by. Sammen havde de den voksne datter Sanne, mens Bo havde sønnen Leif fra et tidligere ægteskab. Efter en rolig weekend i Kirstens campingvogn, hvor parret tilbragte de fleste weekender, døde Bo pludseligt i august 2020. I februar 2018 havde Kirsten og Bo ved formgyldig ægtepagt aftalt, at hele Kirstens formue skulle være fuldstændigt særeje med undtagelse af 300.000 kr., som skulle være skilsmissesæreje. Ved Bos død var Kirstens campingvogn 200.000 kr. værd. Yderligere ejede Kirsten en aktiepost til 300.000 kr., en elcykel til 40.000 kr. og et bankindestående på 90.000 kr. Bos lejlighed var 1.800.000 kr. værd, mens der var gæld med sikkerhed heri for 1.560.000 kr. Desuden ejede Bo et klaver til 20.000 kr. og et maleri til 40.000 kr. Klaveret og maleriet havde Bo arvet i efteråret 1992 efter sin far, som ved formgyldigt testamente dateret d. 31. januar 1991 havde bestemt, at klaveret og maleriet skulle være Bos fuldstændige særeje. Leif havde igennem hele sin barndom spillet meget på klaveret.

- 1) Hvor stort et beløb falder i arv efter Bo, og hvordan skal arven fordeles, hvis alle ønsker mest muligt?**
- 2) Hvem kan udtage maleriet og klaveret, hvis både Kirsten og Leif ønsker at udtage det?**

Et par måneder efter Bos begravelse var Kirsten til fest i det lokale forsamlingshus, hvor hun faldt i snak med Carsten. Selv om Carsten aldrig havde været glad for campinglivet og foretrak storbyferier, blev de hurtigt meget forelskede, og i efteråret 2021 blev de gift. I forbindelse med ægteskabet udfærdigede Kirsten et formgyldigt notartestamente med følgende ordlyd:

»Sanne og Carsten, der aldrig har forstået glæden ved vin og kortspil i et fortelt, mangler ikke noget. Det gør campingmiljøet derimod. Dansk Caravan Klub skal derfor arve 300.000 kr., mens Dansk Camping Union skal arve 500.000 kr.«

En kold dag i december 2023 kørte Kirsten galt og døde på vej til hospitalet. Kirsten efterlod sig en formue på 1.020.000 kr. I 2022 havde Carsten fået overdraget en villa til 3.500.000 kr. af sine forældre mod at overtage forældrenes gæld med sikkerhed i villaen på 1.500.000 kr. I forbindelse med modtagelsen havde Carstens forældre bestemt, at villaen skulle være Carstens fuldstændige særeje. Foruden villaen, der var 4.000.000 kr. værd ved Kirstens død, og gælden, der endnu ikke var betalt af på, bestod Carstens formue af diverse indbo til 100.000 kr., en bil til 160.000 kr. og en halskæde til 3.000 kr. Halskæden, som Carsten gik med hver eneste dag, havde han fået i gave af Kirsten i anledning af deres 1-års bryllupsdag.

3) Hvor stort et beløb falder i arv efter Kirsten, og hvordan skal arven fordeles, hvis alle ønsker mest muligt?

Løsningsvejledning til opgave nr. 2 (arveret):

1. Arven efter Bo

1.1. Arvinger efter Bo

Bos arvinger er Sanne og Leif, jf. AL § 1, stk. 1, og Kirsten, jf. AL § 9, stk. 1.

Arveret 2021, s. 35 f., 51 f.

1.2. Hvilket beløb falder i arv, og hvordan skal den fordeles, hvis alle ønsker mest muligt?

Vedrørende Kirstens formue er der aftalt abstrakt sumdeling, hvor hele formuen er fuldstændigt særeje med undtagelse af 300.000 kr., som er skilsmisssæreje, jf. ÆFL § 12, stk. 2, nr. 5, § 12, stk. 1, nr. 2 og § 12, stk. 1, nr. 1. Da skilsmisssæreje deles ved død, indgår sumdelingsbeløbet på 300.000 kr. i delingen, mens Kirsten friholder den øvrige del af formuen, dvs. 330.000 kr., fra delingen.

Klaveret og maleriet er Bos fuldstændige særeje, da Bos far ved formgyldigt testamente har truffet bestemmelse herom, jf. ÆFL § 23, stk. 1 og 3, § 12, stk. 1, nr. 2 og § 12, stk. 2, nr. 1.

Bos lejlighed er ikke omfattet af en friholdelsesgrund opregnet i ÆFL § 51 og er derfor delingsformue, jf. ÆFL § 5. Da gældsposten på 1.560.000 kr. har sikkerhed i lejligheden, som er delingsformue, fradrages gælden heri, jf. ÆFL § 29, stk. 1, 1. pkt.

Aktiver/passiver	Bo friholdt formue	Bo delingsformue	Kirsten delingsformue	Kirsten friholdt formue
Campingvogn			200.000 kr.	
Aktiepost			300.000 kr.	
Elcykel			40.000 kr.	
Bankindestående			90.000 kr.	
Lejlighed		1.800.000 kr.		
Gæld i lejlighed		÷ 1.560.000 kr.		
Klaver	20.000 kr.			
Maleri	40.000 kr.			
Foreløbig netto	60.000 kr.	240.000 kr.	630.000 kr. ÷ 300.000 kr.	0 kr.
Korriger for sumdeling			300.000 kr.	330.000 kr.
Endelig netto	60.000 kr.	240.000 kr.	300.000 kr.	330.000 kr.
Til lighedeling		540.000 kr.		
Boslodder		270.000 kr.	270.000 kr.	

Bos boslod på 270.000 kr. samt det fuldstændige særeje på 60.000 kr. falder i arv. Kirsten arver halvdelen af bosloden (135.000 kr.) og halvdelen af det fuldstændige særeje (30.000 kr.), jf. AL § 9, stk. 1. Kirstens bos- og arvelod samt fuldstændige særeje er samlet 765.000 kr. Kirsten har ret til suppleringsarv, jf. AL § 11, stk. 2, da beløbsgrænsen i AL § 11, stk. 2, er 790.000 kr. i 2020, jf. § 3 i Bek. nr. 1507 af 18. december 2019. Kirsten har således ret til 25.000 kr. i suppleringsarv, som dækkes af arven til Leif og Sanne. Suppleringsarven angriber delingsformue før særeje, og derfor dækkes hele suppleringsarven af børnenes arv af delingsformue.

Sanne og Leif arver de resterende 140.000 kr. og arver hver 70.000 kr., jf. AL § 1, stk. 1.

*Familieret 2023, s. 167 f., 179, 186 f., 190 f., 195 ff., 270
Arveret 2021, s. 62 ff.*

2. Hvem kan udtage maleriet og klaveret?

Da suppleringsarven som nævnt dækkes af børnenes arv af delingsformue, er Kirstens arvelod af Bos særeje alene 30.000 kr. Kirstens arvelod af særejet er derfor ikke stor nok til at udtage maleriet, jf. AL § 13, stk. 1. Leif kan derimod overtage maleriet inden for sin arvelod på 70.000 kr., jf. AL § 6, stk. 1. *(Det vil være en fejl at diskutere AL § 13, stk. 2, da Kirsten ikke har nok at udtage for.)*

Med hensyn til klaveret til 20.000 kr. har Kirsten nok at udtage for, jf. AL § 13, stk. 1. Leif kan også overtage klaveret inden for sin arvelod på 70.000 kr., jf. AL § 6, stk. 1. Da Leif er *særlivsarving*, og klaveret har *en særlig erindringsværdi* for Leif, kan Leif overtage klaveret, jf. AL § 13, stk. 2, 2. pkt.

Arveret 2021, s. 45, 74 f.

Fordeling af arv efter Bo	
Kirsten	190.000 kr. + (boslod på 270.000 kr. og fuldstændigt særeje på 330.000 kr.)
Sanne	70.000 kr.
Leif	70.000 kr. (herunder maleriet og klaveret)
I alt	330.000 kr.

3. Arven efter Kirsten

3.1. Arvinger efter Kirsten

Kirstens arvinger er Sanne, jf. AL § 1, stk. 1, og Carsten, jf. AL § 9, stk. 1. Derudover har Kirsten oprettet to sumlegater til hhv. Dansk Caravan Klub og Dansk Camping Union. Eftersom Kirsten har indgået nyt ægteskab, fordeles arven *ikke* efter AL § 16 om svogerskabsarv, jf. AL § 16, stk. 1, nr. 1.

Arveret 2021, s. 35 f., 51, 80 f.

3.2. Hvilket beløb falder i arv, og hvordan skal arven fordeles, hvis alle ønsker mest muligt?

Carstens villa er fuldstændigt særeje, da villaen er erhvervet for gaven af Carstens forældre, der har bestemt særeje herom, og ved gældsovertagelse, jf. ÆFL § 23, stk. 1, § 12, stk. 1, nr. 2, § 12, stk. 2, nr. 1 og § 24, stk. 2. Villaen indgår derfor ikke i delingen ved Kirstens død. Gælden, som Carsten har overtaget i forbindelse med erhvervelsen af villaen, fradrages i Carstens formue, der ikke indgår i delingen, da gælden ved stiftelsen har sikkerhed i særevillaen, jf. ÆFL § 29, stk. 2, 1. pkt., jf. stk. 4.

Halskæden tilhører Carsten, da han har fået den i gave af Kirsten, jf. ÆFL § 2, stk. 1. Carsten kan udtage halskæden forlods efter AL § 11, stk. 1, nr. 1, da den udelukkende har tjent til Carstens personlige brug. Samtidig står halskædens værdi ikke i misforhold til ægtefællernes formueforhold.

Carstens indbo og bilen er ikke omfattet af en friholdelsesgrund opregnet i ÆFL § 51 og indgår derfor i ligedelingen, jf. ÆFL § 5. Det samme er tilfældet for Kirstens formue.

Aktiver/passiver	Carsten friholdt formue	Carsten delingsformue	Kirsten delingsformue
Villa	4.000.000 kr.		
Gæld	÷1.500.000 kr.		
Halskæde	3.000 kr.		
Kirstens formue			1.020.000 kr.
Diverse indbo		100.000 kr.	
Bil		160.000 kr.	
Netto	2.503.000 kr.	260.000 kr.	1.020.000 kr.
Til ligedeling		1.280.000 kr.	
Boslodder		640.000 kr.	640.000 kr.

Kirstens boslod på 640.000 kr. falder i arv.

Det fremgår af opgaveteksten, at alle parter ønsker mest muligt. Da både Sanne og Carsten vil arve mere, hvis testamentet bortfalder, vil de således begge anfægte testamentet, jf. AL § 79. Det fremgår af opgaveteksten, at der er tale om et formgyldigt notartestamente, jf. AL § 63, og der foreligger ingen oplysninger, der indikerer, at Kirsten ikke er testamentshabil. Eksaminanden skal derfor konkludere, at testamentet er gyldigt.

Der er ikke tilstrækkelige midler til at udrede legaterne fuldt ud. Forud for legaterne skal Carstens og Sannes tvangsarv dækkes. Carsten er tvangsarving til 1/8 af Kirstens midler, jf. AL § 10 og § 9, stk. 1, hvilket også er tilfældet for Sanne, jf. AL § 5, stk. 1 og § 9, stk. 1 e.c. Carsten og Sanne arver derfor hver 80.000 kr. (*På grund af størrelsen på Carstens friholdte formue – 2.503.000 kr. – vil det være en stor fejl at diskutere, om Carsten har ret til suppleringsarv efter AL § 11, stk. 2.*)

Med hensyn til udredningen af de to sumlegater skal disse reduceres forholdsmæssigt. De resterende 480.000 kr. skal således fordeles i forholdet 3:5. Dansk Caravan Klub skal derfor have 3/8 af 480.000 kr., dvs. 180.000 kr., mens Dansk Camping Union skal have 5/8 af 480.000 kr., dvs. 300.000 kr.

Familieret 2023, s. 108, 123, 168, 179, 195 ff., 228

Arveret 2021, s. 61 f., 258 f., 308 f.

Fordeling af arv efter Kirsten	
Carsten	80.000 kr. + (boslod på 640.000 kr. og friholdt formue på 2.503.000 kr.)
Sanne	80.000 kr.
Dansk Caravan Klub	180.000 kr.
Dansk Camping Union	300.000 kr.
I alt	640.000 kr.